

'Bouwen aan een gelukkige toekomst'

Ab Kuypers

Wanneer we 'Van Dale', de dikke, moeten geloven bestaan jeugdimmers niet. De waarheid is echter anders. De komende maanden enkele reportages die daarvan getuigen. Bij de benadering van de jeugd spelen scholen een niet onbelangrijke rol. In Berlicum ontplooit Openbare basisschool 'De Kleine Beer' zelf mooie plannen. Bijenhoudersvereniging St. Ambrosius heeft daardoor sinds enige tijd een bijzonder lid. Over het hoe, wat en waarom spreek ik met enkele betrokkenen.

Het eerste bijenvolk

314 Sinds enkele maanden is 'De Kleine Beer' een eerste bijenvolk rijker. In de nieuwe, nu nog naar verf ruikende bijenstal zullen leerlingen van groep acht straks ingewijd worden in de geheimen van het leven der bijen. De bijenstal is onderdeel van de tuin van de school. Hierin zullen leerlingen behalve zelf voor het onderhoud zorgen, ook inzicht krijgen in de kringloop in de natuur. Con Smith, directeur van de school: 'Ik heb altijd al graag een tuin bij de school willen hebben. Gelukkig is men op het idee dat daar geen ruimte voor zou zijn teruggekomen. De tuin omvat in totaal zo'n 1000 m² en is vorig jaar aangelegd. Er zijn onder andere verschillende soorten fruit aangeplant en er zijn kippen gehuisvest. De producten die deze gaan opleveren worden verwerkt tijdens kooklessen. Zo krijgen kinderen een goed inzicht in de kringloop van ons voedsel. Dat in de voedselketen ook de honingbijen thuis horen stond voor mij als een paal boven water.'

Een wedstrijd

Het idee voor deze tuin ontstond toen de provincie Brabant, ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan, een wedstrijd uitschreef. 'Nieuwe natuur rond de school' was de opdracht die uitgewerkt kon worden. Voor het beste plan was een geldprijs te verdienen, waarmee het betreffende tuinplan kon worden bekostigd. 'Omdat ik al langer met het idee speelde om de natuur een vaste plek in onze school geven, ben ik daar meteen op ingesprongen,' vervolgt Con Smith. 'Een educatieve tuin, waarin allerlei elementen van de natuur aan den lijve kunnen worden ervaren, dat moest het worden. Tuinwerk, verzorgen van kippen, drachtplanten voor insecten, een bijenhal, dat waren zo de elementen die in het plan verwerkt waren. Een

plan overigens dat samen met ouders van onze leerlingen is uitgewerkt.'

Na de beoordeling van de inzendingen bleek De Kleine Beer weliswaar tot de zes beste scholen te behoren, een hoofdprijs zat er echter net niet in.

Enthousiasme

Omdat er intussen een groot enthousiasme was ontstaan is besloten toch de tuin aan te gaan leggen. Om aan de benodigde gelden te komen zijn er diverse acties op touw gezet. Inzamelingen, verkopen, sponsoring en geld uit de actie 'Jantje Beton' hebben er uiteindelijk voor gezorgd dat er nu een tuin om de school ligt, die er wezen mag. Misschien doet het nu nog wat kaal aan, maar de sporen naar de toekomst zijn duidelijk zichtbaar. 'Ik heb altijd gesteld dat zoiets geen project voor één jaar mocht worden. Wat wij nu voor elkaar hebben gekregen is een grote investering. Financieel, zowel als in tijd uitgedrukt. Het mooie is dat de gemeenschap van Berlicum heeft meegeholpen aan de totstandkoming van dit project.'

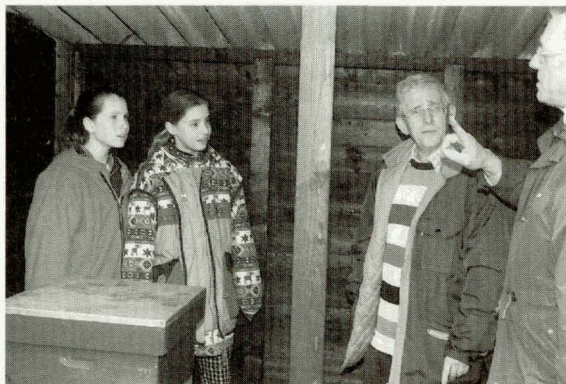
Enkele leerlingen met hun directeur en 'sponsor' Jan Charpentier. Foto Ab Kuypers.

Bijenstal

In samenwerking met de plaatselijke bijenhoudersvereniging 'Sint Ambrosius' zal er vanaf dit voorjaar wekelijks met groepjes 'achtste groepers' in de bijen worden gewerkt. 'School-imker' is de vrouw van Con, Marla Smith, zelf niet werkzaam in het onderwijs, terwijl Con geen imker is. Het lijkt een vruchtbare kruisbestuiving. 'Ja hoor, ik vind het best spannend,' aldus Marla Smith, 'uiteindelijk ben ik nog maar beginnend imker. Bij Sint Ambrosius heb ik de cursus 'Moderne bijenteelt' gevolgd. Deze gaat net iets

verder dan de gebruikelijk beginnerscursussen. Ook voor de kinderen is het natuurlijk wel spannend. De eerste reacties zijn positief. Een enkeling lijkt het wel eng, de grootste groep van de kinderen vindt het daarentegen juist leuk.'

Over haar aanstaande functie als 'school-imker' vertelt zij: 'Ik zal telkens met een kleine groep leerlingen werken en hen wegwijs maken in het bijenleven en het werk van de imker. Het is niet de bedoeling er een cursus van te maken. Het principe luidt: alles laten zien, niet opleiden, ietsje laten meewerken. Zo zal ik de kinderen inschakelen bij het oogsten van honing en het verwerken van was. Natuurlijk hoop ik veel belangstelling voor de bijen en het imkeren te wekken.'

Jan Charpentier geeft uitleg. Foto Ab Kuypers

Jeugdcurcus

Namens de bijenhoudersvereniging is Jan Charpentier aanwezig bij ons gesprek. Over de rol van zijn club en andere jeugdzaken vertelt hij: 'Sinds een jaar of vier hebben wij een jeugdafdeling. Een club voor jongeren vanaf de leeftijd van elf, twaalf jaar. Dit jaar stromen de eerste jeugdleden door naar de 'groten'. Voor die jeugd organiseren wij elk jaar een imkerscursus, waarvoor zich telkens zo'n tien deelnemers aanmelden. Ik ben dan ook zeer benieuwd of dit schoolproject, waaraan wij als vereniging natuurlijk ondersteuning zullen geven, op den duur cursisten zal opleveren. Ik beleef dit, het schoolproject zowel als onze jeugdcurcus als een investering in de toekomst, het bekende verhaal, zal ik maar zeggen.'

Een bijzonder lid

Jan Charpentier vindt ook dat het wel bijzonder is een school als lid van de bijenhoudersvereniging te mogen inschrijven. 'Ik weet eigenlijk ook niet precies wat ik daar over moet zeggen. Wat betreft de samenwerking en de wederzijdse verplichtingen denk ik wel dat het de nodige duidelijkheid geeft.'

'Eerlijk gezegd heeft het wat onze school betreft ook te maken met een profijtelijk belang,' vult Con Smith aan. 'Alles bij elkaar is ons project een hele investering. Als lid kunnen we nu gebruik maken van de honingslinger van de vereniging. Het eerste resultaat van ons lidmaatschap staat al in de bijenstal. Het eerste bijenvolk is ons geschonken, Jan is de sponsor in deze.' Dit bijenvolk is een 'Carnica-nateelt', steekvriendelijk dus. Niettemin is er contact met een huisarts om bij eventuele ongelukjes goed te kunnen ingrijpen. Via de schoolkrant worden ouders regelmatig geïnformeerd over wat hun kinderen te wachten staat bij de omgang met bijen.

Rondleiding

Hoewel er, gezien de tijd van het jaar, nog niet echt veel te beleven valt in de tuin, is toch al goed te herkennen waar het heen moet. Nabij de bijenstal is een grote vijver met moeras aangelegd, een prima bijenkroeg. Een ruime sortering van zowel groot- als kleinfruit, struiken en drachtplanten moeten er voor zorgen dat het hier straks zoemt van de insecten. Een lange lijst van de aangeplante vegetatie wordt tevoorschijn getoverd wanneer ik daar naar vraag, teveel om op te noemen. Ook is er een 'evaluatiehoekje' gecreëerd. Hier kunnen leerlingen wat napraten over het verrichte werk. In gedachten zie ik ze al zitten, beschut door opgegroeide struiken en beschenen door een zomers zonnetje,. De tuin is zo ingericht dat de verschillende gewassen elkaar ondersteunen. Ondertussen zijn de kippen al een winter lang goed aan de leg en vliegen inmiddels de bijen wat aarzelend rond.

En nu verder

De school heeft, ondanks alles, nog behoefte aan enkele materialen. Voor de bijenstal kunnen zij nog gebruiken: een kastbeitel, een beroker, tabak, hout en draad voor raampjes, kastmateriaal en meer van dit 'kleine spul'. Misschien zijn er imkers of imkerverenigingen die dit project een handje kunnen helpen? Verder lijkt het Con Smith een goed idee: 'Contacten te leggen met andere scholen die ook zo'n project hebben als wij. Ik ben best benieuwd hoe zij werken. Ervaringen uitwisselen lijkt me een goede zaak.' 'Bouwen aan een gelukkige toekomst' luidt de tekst op een gevelsteen van de school. Met zo'n tuin kan die leuze een heel eind waarheid worden.

Voor een en ander, het adres van de school:

Openbare basisschool De Kleine Beer, Westerbroek 2, 5258 SG Berlicum.